

EVALUAREA CHIRURGIEI MINIM INVAZIVE CU FIBRINOLIZĂ LOCALĂ ÎN HEMATOAMELE INTRACEREBRALE

Valerii Timirgaz, Eugeniu Condrea, Daniel Ruban

Conducător științific: Valerii Timirgaz

Catedra de neurochirurgie, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău,
Republica Moldova

Introducere. Hematoamele intracerebrale spontane supratentoriale sunt o urgență neurochirurgicală severă, cu mortalitate și morbiditate ridicate. În pofida progreselor terapeutice, rolul chirurgiei rămâne controversat, fiind investigate tehnici minim invazive pentru a reduce trauma și a îmbunătăți prognosticul funcțional. **Scop.** Analiza eficiența puncției cu aspirație și fibrinoliză locală în tratamentul HICS supratentoriale, comparativ cu metodele clasice, pentru optimizarea rezultatelor funcționale. **Material și metode.** Studiu retrospectiv pe 218 pacienți adulți cu HICS supratentoriale voluminoase, repartizați în 3 grupuri: tratament minim invaziv (n=67), chirurgie clasică (n=70) și tratament medicamentos (n=81). Analiza cu SPSS v21.0 a inclus χ^2 , ANOVA, regresie logistică și corelații pentru a evalua relația dintre tratament, complicații și evoluție funcțională. **Rezultate.** Aplicarea metodei minim invazive a fost asociată cu reducerea duratei intervenției, traumatismului operator și complicațiilor postoperatorii. În grupul tratat cu fibrinoliză locală s-au observat o scădere a mortalității, îmbunătățirea scorurilor Glasgow Outcome Scale și un timp mai scurt de reabilitare comparativ cu celelalte grupuri (p7, sugerând un beneficiu selectiv în anumite subgrupuri de pacienți. Aceste rezultate susțin utilizarea fibrinolizei locale ca alternativă eficientă și sigură în tratamentul HICS, în condiții atent selecționate. **Concluzii.** Metoda de puncție și aspirație cu fibrinoliză locală s-a dovedit eficientă și sigură în tratamentul HICS supratentoriale, în special la pacienți atent selecționați. Ipoteza cercetării a fost confirmată, susținând integrarea tehnicilor minim invazive în practica neurochirurgicală curentă. **Cuvinte-cheie:** hematom intracerebral spontan, fibrinoliză, minim invaziv.

EVALUATION OF MINIMALLY INVASIVE SURGERY WITH LOCAL FIBRINOLYSIS IN INTRACEREBRAL HEMATOMAS

Valerii Timirgaz, Eugeniu Condrea, Daniel Ruban

Scientific adviser: Valerii Timirgaz

Department of Neurosurgery, *Nicolae Testemițanu* University, Chișinău,
Republic of Moldova

Introduction. Spontaneous supratentorial intracerebral hematomas represent a severe neurosurgical emergency, associated with high rates of mortality and morbidity. Despite therapeutic advances, the role of surgery remains controversial, and minimally invasive techniques are being investigated in order to reduce surgical trauma and improve functional outcomes. **Objective.** To analyze the effectiveness of aspiration puncture and local fibrinolysis in the treatment of supratentorial HICS, compared to classical methods, to optimize functional outcomes. **Material and methods.** Retrospective study on 218 adult patients with voluminous supratentorial HICS, divided into 3 groups: minimally invasive treatment (n=67), classic surgery (n=70) and drug treatment (n=8). Analysis with SPSS v21.0 included χ^2 , ANOVA, logistic regression and correlations to evaluate the relationship of treatment, complications and functional evolution. **Results.** The minimally invasive method was associated with a reduction in the duration of the intervention, surgical trauma and postoperative complications. In the group treated with local fibrinolysis, a decrease in mortality, improved GCS scores and a shorter rehabilitation time were observed compared to the other groups (p7, suggesting a selective benefit in certain subgroups of patients. The results support the use of local fibrinolysis as an effective and safe alternative in the treatment of HICS, under carefully selected conditions. **Conclusion.** Puncture and aspiration with local fibrinolysis proved to be an effective and safe method for treating SSIH, especially in carefully selected cases. The research hypothesis was confirmed, supporting the integration of minimally invasive approaches into standard neurosurgical practice. **Keywords:** spontaneous intracerebral hematoma, fibrinolysis, minimally invasive.